

ЗА ИЗПИТ СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Учебна 2014/2015 година

ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

НАПЪТСТВИЯ ЗА РАБОТА

- Тестът, който трябва да решиш има **20** задачи. За работа са предвидени **120** минути.
- Всяка задача внимателно прочети, помисли какво изисква задачата и за начина по който трябва да я решаващ (закръгляване, свързване, подчертаване, дописване и др.)
- Пиши четливо на български език, старайки се отговорите ти да бъдат разбираеми, а същевременно граматически и правописно точни.
- По време решаване на задачите, в които трябва нещо да допишеш, винаги използвай пълните названия.
- Тестът реши с химикалка (по време на работа можеш да използваш молив и гумичка).
- Отговорите, написани с химикалка, не трябва да се зачеркват и поправят.
- Не се признава отговор написан само с молив.
- Не пиши нищо на тази и последната страница, както и в квадрата, който се намира от дясно на задачата.
- Ако приключиш по-рано, предай теста и тихо излезни.

Желаем ти много успех на изпита!

1. Прочетете внимателно следните изречения и възстановете последователността им, като напишете пред тях подходящите числа(1, 2 или 3)

___ Захвана да маха с ръце и да пуска птици.

___ Излезе старец в полето.

___ Те излитаха заедно по три.

2. От следните думи съставете граматически правилно изречение:

Караиван, колибата, торба, рогове, в, на, подострени, турците, намерили

3. Коя дума в изречението е грешно написана? Подчертайте я.

Утре по нищо няма да ни испитват.

4. Разделете на срички следните думи:

нощта

учихме

отдавна

умора

5. Определете вида на следните изречения.

Отвори вратата, за да влезе дядо ти!_____

Зимата по тези места беше печална и безутешна._____

Кажете ми колко струва този часовник?_____

6. В кой ред всички думи са синоними?

а) воля, желание, устрем

б) спокоен, отпуснат, задрямал

в) известен, прочут, именит

г) дързост, смелост, бодрост

7. Свържете правилно литературната творба и нейния автор. Едно заглавие е излишно.

„Козият рог”

Георги Караславов

„Вълшебното изворче”

Николай Хайтов

„История славянобългарска”

Зора Загорска

„Снаха”

Паисий Хилендарски

„На браздата”

8. Определете към кой литературен род принадлежи творбата, от която е взет откъсът:

ВИДА. Ех, булка, ех, Елице, ти ум нямаш. Че болна ли си, нищо не ти е. Ти сама си туряш такваз мисъл. Я стани сутрин, че се разтичай, че се разшетай, ще видиш как ще ти премине, ще забравиш и болест, и всичко. И аз като стана, боли ме на сто места, ама като се разкърша — мине ми.

ЛИЦА. И аз искам, ама не мога.

ВИДА. Че като си скръстила ръце и стоиш. На, сега защо стоиш?

ЕЛИЦА. Че какво да правя?!

ВИДА. Ами поизлез, поразходи се. Излез на пътя, сега е празник, минават хора. Постои, погледай.

ЕЛИЦА (става). Че да ида пък.

ВИДА. Иди, иди!

ЕЛИЦА. Ами Андрея може да доде. Беше ми казал, че ще се връща.

ВИДА. Ех, Андрея... Де го Андрея — на кръчмата. Чунким ако доде, за работа ще доде. Иди ти, иди. Ако доде Андрея, аз съм тука.

Йордан Йовков
(откъс от „Боряна“)

Отбележете правилния отговор

а) лирика

б) епос

в) драма

9. Какво разкриват художествените детайли в описанието на Гунчо от разказа “По жицата”?

Загледа се, затегли без нужда ту мустаците, ту брадата си, небръсната отдавна, корава, прошиарена с цели снопчета от бели косми.

- А) черта от характера на героя
- Б) душевно състояние
- В) социално положение
- Г) физическа характеристика

10. Прочетете текста и отговорете на въпроса:

- Бай Петре - обърнал се един селянин към Хитър Петър, - ще ти кажа една тайна, но ми обещавай, че никому няма да я обадиш!
- Обещавам! - съгласил се **Хитър Петър**.
- Все едно, че нищо не си чул.
- Така ще бъде! Казвай!
- Снощи изгубих на комар много пари. Ама те не бяха мои. Взех ги от чекмеджето на занаятчията. Моля ти се, заеми ми триста гроша, да ги поставя, откъдето съм ги взел. Ако ми направиш това добро, никога няма да те забравя.
- Това ли е тайната?
- Това е!
- Все едно, че нищо не съм чул! Нали обещах! Сбогом!

Кое твърдение не е вярно според текста:

- а) Хитър Петър не дава пари, защото преценява, че на комарджията не може да се има доверие.
- б) Хитър Петър държи на думата си, че все едно нищо не е чул.
- в) Комарджията е непочтен човек и **Хитър Петър** разбира това.
- г) Хитър Петър не дава пари, защото е скъперник.

11. В кое изречение е допусната грешка:

- а) Никой не се обажда тази вечер у тях.
- б) За никой няма да питам, познавам добре тези хора.
- в) Искам да ми кажеш чия е тази кутия.
- г) Всеки иска да спечели наградата, която е обявена.

12. В кой ред има само неизменяеми части на речта:

- а) нагоре, мишленце, под
- б) скокна, прелетя, падна
- в) и, или, за да
- г) път, но, пред

13. Кое от изреченията е сложно по състав

- а) Ние минахме по широкия път, криволичещ между нивята.
- б) При продължително излагане на вятър кожата на лицето изсъхва.
- в) Играта започна и продължи както в началото.
- г) Той започна да се храни бързо.

14. С кой израз може да се замени подчертания фразеологизъм : „Разказът ти е съшит с бели конци.“:

- а) добре измислен
- б) очевидна лъжа
- в) много аргументиран
- г) страшно интересен

15. „Старопланински легенди“ е:

- а) сборник новели от Ив. Вазов
- б) сборник новели от Й. Йовков
- в) сборник разкази от Ив. Вазов
- г) сборник разкази от Й. Йовков

16. Мичо Бейзадето е герой на Вазов от:

- а) „Немили-недраги“
- б) „Под игото“
- в) „Епопея на забравените“
- г) „Хъшове“

17. Прочетете текста и посочете правилния отговор на въпроса.

„...Левски се бе посветил на своя народ със съзнанието, че рано или късно животът му ще бъде поискан, и когато този миг идва, той не търси милост от хората, нито пък опрощение от бога. „Пред бога и свободата грехове не съм сторил, но нека другите ми съгрешения останат непростени” - това са последните му думи.

Дори пред лицето на смъртта гордият българин не пожелава нито да коленичи пред поробителя, нито да приеме утехата на религията, ако това би изисквало макар и частица отричане от собственото му верую. Той не вярва в задгробния живот, нито в страшния съд според църковната догма. Той има свои идеи за безсмъртието и вярва, че ще се прероди в онези, които ще продължат борбата за свобода и братство. Единствен съдник на делата си приема съда на потомството, а пред този съд Левски застава с чисти ръце и чисто сърце ... Историята справедливо му определи единствената награда, която някога е искал за себе си и за тези, които е приобщил към своето дело - да останат в паметта на бъдните поколения...”

М. Макдермот (По „Апостолът на свободата”)

Текстът е откъс от:

- а) исторически роман;
- б) биографичен роман;
- в) фантастичен роман;
- г) научно изследване.

18. Изречението *„Старецът си пое дъх и продължи сладкодумния си разказ, който вълнуваше всички.”* Е:

- а) сложно смесено
- б) сложно съставно с подчинено определително
- в) сложно съставно с подчинено подложно
- г) просто разширено

19. Коя от думите е антоним на сантиментален:

- а) арогантен
- б) невъзпитан
- в) безчувствен
- г) нахален

20. В коя от посочените творби е изразено най-ясно виждането за битието и истината като парадоксално съвместяване на противоположности и на пространство, което подлежи на вечно преподреждане?

- а) „Септември” на Гео Милев;
- б) „Юноша” на Христо Смирненски;
- в) „Ръцете” на Елисавета Багряна;
- г) „Заточеници” на Пейо Яворов.